

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 66

Text: J 2, 1 – 11 *Třetího dne byla svatba v Káně Galilejské. Byla tam Ježíšova matka; na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Když se nedostávalo vína, řekla Ježíšovi jeho matka: "Už nemají víno." Ježíš jí řekl: "Co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina." Matka řekla služebníkům: "Udělejte, cokoli vám nařídí." Bylo tam šest kamenných nádob, určených k židovskému očišťování, každá na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: "Naplňte ty nádoby vodou!" I naplnili je až po okraj. Pak jim přikázal: "Teď z nich naberte a doneste správci hostiny!" Učinili tak. Jakmile správce hostiny ochutnal vodu proměněnou ve víno - nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří vodu nabírali, to věděli - zavolal si ženicha a řekl mu: "Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli." Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili.*

Mnohokrát a mnohými způsoby už jsem kázal na svatbu v Káni. Co nového k tomu říci? Už se mi po tolika kázáních ani nedostává slov, natož abych si uchoval nějaké lepší myšlenky až pro tuto chvíli. To co vymyslím, mi přijde stále vodnatější. Nicméně, zkusme ten text společně promýšlet znovu a znovu.

Například jsem se z bible nikdy nedozvěděl, kromě jiného, kdo byl ten ženich a co odpověděl správci hostiny na jeho pochvalnou poznámku o výborném víně. Vždyť on k tomu přišel doslova jako slepý k houslím. V podstatě tam není pasivnější role, než je právě ten ženich. A protože z bible o tom ženichovi prakticky nic nevíme, tak si místo něho představuji sebe. A vy si tam představujte, koho chcete, třeba taky sebe. Tak totiž chápu, že se má bible číst. Že v ní hledám Boha a sebe.

Já svůj život chápu jako jedno velké požehnání. Jako svatební hostinu. Mám ženu, děti, vyrostl jsem v křesťanské rodině, v době, kdy není válka, nenarodil jsem se v otroctví nebo v době ledové. To vůbec není samozřejmé. Tomu se říká milost. Život jako svatba a svatba jako požehnání.

Pravda, ani na svatbě není vždycky posvícení. V podstatě celou dobu trnu, že nemám dostatek vína. Že nemám na to, abych ve svém životě hostil tolik lidí. Zvláště, když jsem spíše uzavřený typ. A když se otevřete, rázem si připadáte prázdní a vyčerpaní. Je to na svatbě dost trapné, protože lidé přišli, aby se poměli, přišli s očekáváním, že se osvěží, popovídají si a poradují se s vámi. Ale ženich je v Káni pořád někde zalezlý a objeví se vlastně až na zavolání správce hostiny.

Proč víno došlo, o tom také můžeme jen spekulovat. Jeden z důvodů už jsem naznačil. Že ho má ženich prostě málo. Na víc se nezmohl. Anebo ho vypil sám a teď ho bolí hlava. Anebo další možnost, že na tu svatbu přišlo opravdu hodně lidí. Víc, než počítal. Ovšem, ať už byla příčina jakákoliv, nyní ho bolí hlava ze stresu, co teď bude, když hosté budou zklamaní. Když nenaplní jejich očekávání. Vždyť jemu jde především o spokojenost hostů, o to zavděčit se svatebčanům. Jinak bude mít z ostudy kabát. To všechno teď ženicha trápí, takže se raději mezi hosty ani neukazuje.

Naštěstí má kolem sebe dobré a pozorné lidi a především je na jeho svatbě přítomen Ježíš. Buď ho pozval sám, nebo jeho rodiče, to už teď těžko zjistíme. V každém případě Ježíš s sebou přivedl učedníky, takže je tam plno. A především je tam Ježíšova matka. Její role je v příběhu zásadní. Katoličtí křesťané zde najdou oporu pro svou mariánskou zbožnost, protestanti tu ale vidí pouze ženu, která přivedla na svět Krista. Ten ji v tomto příběhu také tak oslovuje: ženo, nikoliv matko. Chceme-li, můžeme zde vidět ženu z Janovy apokalypsy, která přivedla na svět dítě, jež bylo následně vzato k Bohu, zatímco ona zůstává na světě v Boží ochraně. V Janově zjevení jde o obraz Božího lidu, církve. Boží lid dal světu Mesiáše. Nyní se církev jako žena sluncem oděná u něj přimlouvá za ty, kdo její přimlavy potřebují. Je všímavá, empatická, ale také trochu manipulativní, chtěla by Ježíšem disponovat a určovat, kdy má co udělat. Nedovede vždy čekat na tu správnou Ježíšovu hodinu, což od ní zrovna není projev moc velké víry. Nicméně tato žena dovede připravovat služebníky, aby byli nachystaní, jakmile jim Ježíš něco nařídí.

A že Ježíš dává i netradiční, resp. tradice porušující úkoly, to si sám na sobě zkusil třeba apoštol Petr, když měl zabíjet a pojídat nečistá zvířata. Tady dostávají služebníci za úkol naplnit šest kamenných nádob vodou. To ještě není nic zvláštního. Ty nádoby byly skutečně určeny na vodu,

a sice k rituálnímu očištění. Židé v nich symbolicky smývali z rukou poskvrnu světa – byl to takový liturgický úkon kajícího. Jenže ty nádoby už byly vyprázdněny. Tak jako když někdo jde do katolického kostela a už jen bezmyšlenkovitě smočí prsty ve svěcené vodě, aniž by tím něco zamýšlel. Nebo v našem kostele když před usednutím postojíme v lavici, ale reálně se nepomodlíme. Vyprázdněnou formální zbožnost a prázdnou pózu však Ježíš proměňuje a naplňuje novým obsahem. Vodu proměňuje ve víno. A teď teprve přijde ten zvláštní úkol. Služebníci mají nabrat vodu, kterou předtím nanosili, a donést ji ochutnat správci hostiny. Ježíš klidně používá i to staré náčiní, ale využívá ho nově. Nádoby, které rituálně sbíraly duchovní nečistotu, nyní slouží jako velké tanky na víno.

Kdy přesně dochází k zázraku, Jan nezmíní. Natož aby popsal, co přesně Ježíš udělal. Že se něco stalo, poznal až správce hostiny, jakmile ochutnal vodu proměněnou ve víno. Později Ježíš učedníkům řekne: „Strom se pozná po ovoci.“ A my můžeme dodat: Opravdové náboženství prostě chutná jinak než planá formální zbožnost.

Správce hostiny si teď zavolá ženicha a vyřkne tu pochvalnou větu: „Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.“ A teď by mohl ženich odpovědět něco ve smyslu: „Pane, kdy jsem ti dal napít lepší víno a ne to horší? Kdy jsem uchoval dobré víno až pro tuto chvíli? Podobně jako v podobenství o posledním soudu, ani tady ženich zřejmě nechápe, o čem je řeč. Ani správce hostiny nevěděl, odkud je to dobré víno. Nikdo nic neví, ale ta změna je zcela evidentní. Jen služebníci, kteří znali pozadí celé akce, věděli, odkud vítr vane.

A tak nějak to funguje v živé církvi, když je při díle Duch Kristův. Za vším je Ježíš, ale on nedělá zázraky příliš okatě nebo bez pomocníků. Jediné, co vlastně vidíme Ježíše dělat, je, že vydává pokyny. Mluví. Dává své slovo. To je všechno. Ale pak je tu církev, která se modlí, připravuje služebníky, služebníci běhají, líjí vodu do prázdných nádob, často i pochybují o smyslu svého konání a nakonec to přesto nosí správci hostiny. To vše se ale odehrává jakoby v zákulisí. Na scéně je jen správce hostiny, hosté a ženich. Co by však byl ženich bez služebníků? A u koho by se přimlouvala matka, kdyby tam nebyl Ježíš? A tak jestliže správce chválí ženicha za dobré víno, tak on opravdu za nic nemůže. To všechno Ježíš. A služebníci. A přímluvci. Ženich se jen diví, jak z té jeho svatby, která hrozila, že skončí velkým trapasem, najednou mají všichni lepší dojem, než by kdo čekal. Ženicha jistě těší, když ho někdo takto pochválí. Ale je si moc dobře vědom, že na tom nemá pražádnou zásluhu. A tak, jestli jsem si na začátku kladl otázku, co ženich odpověděl správci hostiny na jeho pochvalnou poznámku o výborném víně, tak teď mě to už nezajímá. Protože jeho odpověď vlastně není důležitá. Veškerou pozornost si totiž zaslouží Ježíš. On za všechno může.

Evangelium, které na konci příběhu čteme, zní: A jeho učedníci v něho uvěřili. To je ten správný závěr. Všechno to slouží víře v Ježíše. Ježíšovy skutky jsou znamením pro víru. Jsme-li vnímaví na znamení, můžeme prožít vskutku znamenitou svatbu!

Modlitba: *Ty, který divy činíš, navštiv naše smutné dny. Aby naše radost byla plná a zaplnila v našem životě místa, která zejí prázdnotou a smutkem. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Nebeský Otče, prosíme tě, otevři nám zrak víry, abychom poznali v Ježíši Nazaretském Spasitele, který má moc činit znamení v našem životě. My si kolikrát už zoufáme a mnohé situace se nám zdají bezvýchodné. Ukaž nám, že ty máš pro nás vždy něco lepšího, co sis pro nás schoval, jako své překvapení. Proto tě chceme poslouchat, abychom i my směli uzřít ten zázrak tvé lásky k nám. Chceme plnit tvé příkazy ve víře, že to máš všechno pevně ve svých rukou. A tak tě prosíme, Pane Ježíši Kriste, abys zasáhl tam, kde se nedostává radosti. Prosíme tě, abys pomohl tam, kde brozí nebezpečí, že se lidé odtáhnou od toho, kdo se dostal do nouze. Prosíme tě, abys nás připravil ke konání tvé vůle tam, kam nás posíláš. Dej nám, Pane, pokoru, s níž bychom tě dokázali prosit o to, aby se stala ne naše, ale tvá vůle. A dej nám také naději, že naše práce není v Pánu marná a že naše prosby nejsou zbytečné, ale že nás slyšíš a vyslycháš. Amen.*